

Sygn. akt **X GC 510/14**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach X Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Barbara Przybyła
Protokolant:	Aleksandra Ciesińska

po rozpoznaniu w dniu 9 czerwca 2015 r. w Gliwicach na rozprawie sprawy

z powództwa: **J. P.**

przeciwko : **(...) S.A. w J.**

o zapłatę

1) oddała powództwo;

2) zasądza od powoda J. P. na rzecz pozwanego (...) S.A. w J. kwotę 7.217,00 (siedem tysięcy dwieście siedemnaście 00/100) zł tytułem kosztów procesu.

SSO Barbara Przybyła

X Gc 510/14

UZASADNIENIE

Powód J. P. pozwem wniesionym przeciwko (...) SA w J. jako inwestorowi, domagał się zasądzenia kwoty 39.546,19zł z ustawowymi odsetkami od 30 sierpnia 2012r., kwoty 214 020 zł z odsetkami od 3 września 2012r., kwoty 35 670zł z odsetkami od 4 marca 2013 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu. Roszczenia skierował do pozwanego jako podwykonawca spółka (...), na podstawie artykułu 647 ¹§5 kc. Podał, że pozwany jako inwestor prowadził inwestycję pod nazwą „Nadbudowa istniejącego budynku hotelowego wraz z jego przebudową oraz rozbiórką budynku garażowego z zapleczem gospodarczym”.

Generalnym wykonawcą była spółka z o.o. (...) -obecnie w upadłości likwidacyjnej. Z tą spółką powód zawarł umowę wykonania robót budowlanych związanych z całkowitym wyposażeniem, zabudowaniem i uruchomieniem pomieszczeń gastronomicznych zgodnie w ofertą powoda. Podał, że wykonane przez niego prace stanowiły istotny element całości robót budowlanych wykonywanych w ramach inwestycji, zostały potwierdzone wystawionymi przez generalnego wykonawcę protokołami odbioru robót. Powód uzyskał prawomocny wyrok przeciwko generalnemu wykonawcy, wszczął postępowanie egzekucyjne a dnia 8 kwietnia 2014r. ogłoszono upadłość generalnego wykonawcy.

Sąd Okręgowy w Gdańsku w sprawie IX GNc 628/14 w dniu 31 lipca 2014 roku wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

W sprzeciwie pozwany podniósł zarzut niewłaściwości sądu i domagał się oddalenia powództwa.

Postanowieniem z dnia 23 października 2014r. sprawa została przekazana do Sądu kręgowego w Gliwicach.

W sprzeciwie pozwany zarzucił, że zawarta przez powoda umowa nie była umową o roboty budowlane i przepis art. 647¹ § 5 nie ma zastosowania. Ponadto w umowie generalnym wykonawcą ustalił, że wykonawca nie może powierzyć osobie trzeciej wykonania przedmiotu umowy ani jego części bez pisemnej zgody zamawiającego i że nie ponosi odpowiedzialności za wiarygodność podwykonawców zatrudnionych przez generalnego wykonawcę bez zgody pozwanego. Zarzucił, że nie otrzymał odpisu umowy i nikt ze strony generalnego wykonawcy nie zwracał się o wyrażenie zgody na zlecenie prac podwykonawcy. O treści umowy i ich i jej istotnych elementach dowiedział się z pozwu. Także powód nie przedstawił pozwanemu umowy. Informację o zaległościach płatniczych spółki (...) otrzymał w marcu 2013r., a odbiór inwestycji nastąpił 15 listopada 2012. Przyznał, że pracownicy pozwanego kontaktowali się w toku wykonywania prac z powodem. Podał, że próbował interweniować w związku z informacjami otrzymanymi od innych podwykonawców generalnego wykonawcy o braku zapłaty, to jednak nie świadczy o tym, że znał treść umowy. Zrzucił także, że od syndyka masy upadłości uzyskał informację, iż spółka (...) obciążyła powoda kwotą 470 884zł obejmującą karę umowną za nieterminowe oddanie przedmiotu umowy. Uwzględnienie żądań powoda byłoby w takiej sytuacji sprzeczne z zasadami współzycia społecznego i powinno ulec oddaleniu.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Fakt zawarcia umowy przez pozwanego z generalnym wykonawcą spółką z o.o. (...) był między stronami bezsporny, podobnie jak fakt ogłoszenia upadłości tej spółki a także wykonanie tej umowy przez powoda. Strony różniły się co do tego, czy zakres prac wykonanych przez powoda stanowi taką część obiektu budowlanego, że uzasadniona jest odpowiedzialność wynikająca z treści art. 647¹§5 k.c. oraz czy pozwany znał istotne postanowienia umowy powoda z generalnym wykonawcą i swoim zachowaniem uzasadnił przyjęcie, że w sposób dorozumiany wyraził zgodę na wykonywanie prac przez powoda

Rzeczą powoda było w a zatem wykazanie, że umowa łącząca go z generalnym wykonawcą była umową o roboty budowlane bądź, że zakres tych prac wskazuje na to, że stanowiły one część obiektu budowlanego.

Pozwany zawarł z (...) spółką z o.o. w Ż. umowę o wykonanie prac budowlanych obejmujących wykonanie kompleksowej modernizacji hotelu. Wśród robót budowlanych wymieniono rozbiórkę kuchni i prace budowlane –kuchnia, do robót instalacyjnych w kuchni zaliczono prace wentylacyjne. Poza sporem było to, że tych prac powód nie wykonywał. W ramach tej umowy zwarto także wyposażenie hotelu w meble i urządzenia w kuchni . W umowie wyraźnie odgraniczono prace budowlane, instalacje i wyposażenie. Umowa była kilkakrotnie aneksowana. W aneksie z dnia 14 października 2011r. wskazano, że szczegółowy zakres robót jest określony w kosztorysie robót tzw. „ wykonanie II etapu robót wykończeniowych i wyposażeniowych”, rozdzielono zatem elementy wykończenia i wyposażenia obiektu. W załączniku wymieniono także technologię kuchni i pozycję audio- video. Także w aneksie nr (...) z 14.10 2010r. dokonano zmian dotyczących zarówno prac budowlanych jak uzupełnienia mebli i sprzętu części gastronomicznej.

dowód – umowa k. 222 i nn i aneks k. 233, 235. i nn

Powód swoje prace wykonywał w oparciu o zlecenie generalnego wykonawcy Przedsiębiorstwa Budownictwa (...) spółki z o.o. z dnia 16 lutego 2012r. Zlecenie jak wynika z jego treści zostało złożone na podstawie oferty i przeprowadzonych negocjacji i obejmowało dostawę i montaż wyposażenia kuchni, baru i zaplecza baru. Dostawa mebli i urządzeń miała nastąpić w ciągu 5 tygodni od momentu gotowych do pomiarów pomieszczeń (gotowe płytki na ścianach i podłogach) a montaż w ciągu tygodnia od dostawy. Z prac wyłączono montaż okapu – a więc tę część, która została zaliczona w umowie inwestora do prac instalacyjnych (k. 223). W zleceniu wskazano, że wszystkie pozostałe warunki współpracy zostaną określone w umowie, jednak nie wykazano aby taka umowa została zawarta.

dowód : zlecenie k. 15-16

Za dostarczone i zamontowane wyposażenie kuchni pozwany wystawił faktury nr (...) na kwotę 261 000zł, za wyposażenie gastronomiczne nr (...) na kwotę 35 670zł, za zabudowę nierdzewną baru i szafę chłodniczą nr (...) na kwotę 39 456,19zł.

dowód : faktury k. 71,72, 73

Fakt dostarczenia i montażu urządzeń został potwierdzony protokołami odbioru. Także z tych protokołów nie wynika, aby powód wykonywał jakiegokolwiek prace budowlane bądź takie, których efektem byłoby wykonanie prac których efekt byłby częścią budowanego obiektu. .

dowód: protokoły odbioru k. 17, 19

Z listu referencyjnego także wynika, że powód wyposażył zaplecze gastronomiczne oraz 2 bary.

dowód: k. 75 list referencyjny

Należności powoda w stosunku do spółki (...) zostały potwierdzone wyrokiem z dnia 23 września 2013r. SO w Gdańsku

dowód : wyrok k. 76

Z przedstawionych przez powoda kart odbiorowych także nie wynika, aby prace poprawkowe, które miał wykonać powód miały charakter prac budowlanych lub stanowiących część obiektu budowlanego. Fakt uczestniczenia w odbiorze nie zmienia charakteru umowy wykonywanej przez powoda.

dowód: karty odbiorowe k. 116- 138

Pozwany na rozprawie twierdził wprawdzie, że montaż mebli odbywał się w oparciu o dokumentację projektową otrzymaną od firmy (...), jednakże nie została ona zgłoszona, jako dowód w sprawie. Z pewnością była ona konieczna dla ustalenia wymiarów urządzeń kuchni celem ich prawidłowego montażu, co wynika z treści zeznań świadków M. R.. Z jej zeznań wynika, że powód przedstawił wytyczne dla branż.

Montaż obejmował ustawienie elementów mebli, komór chłodniczych, w których prace dotyczyły montażu rurek do otworów przygotowanych w ścianie, a także ewentualne przerobienie przyłączy już uprzednio przygotowanych. (...) koniecznych dla przyłączenia urządzeń pozwany nie wykonywał. Z faktu, iż zamontowane urządzenia podlegały odbiorom sanitarnym nie wynika, że prace te miały charakter prac budowlanych bądź stanowiły część obiektu budowlanego.

dowód : zeznania M. R. rozprawa 9.06.2015r. 5 min i nn. A. P. 1godz. 17 min . i nn.

Z faktu, iż wykonywane przez powoda prace stanowiły część prac wykonywanych w ramach umowy w której generalny wykonawca miał nie tylko wykonać modernizację obiektu ale także go wyposażyc, nie wynika, że prace objęte umową zawartą przez powoda z generalnym wykonawcą to prace budowlane lub przynajmniej prace o takim charakterze. Ani w treści zlecenia ani w treści protokołu odbioru nie wynika, aby prace wykonywane przez powoda miały taki charakter. Wedle treści zlecenia przedmiotem umowy była dostawa i montaż wyposażenia kuchni baru i zaplecza baru.

Rozpoczęcie robót miało nastąpić w ciągu pięciu tygodni od momentu gotowych pomieszczeń- płytki na ścianach i podłogach. Zatem powód miał rozpocząć wykonywanie prac dopiero po wykończeniu pomieszczeń do stanu obejmującego dokończenie ścian.

Przedstawienie protokołów odbioru dokonanego przez inwestora a więc całości prac objętych umową z inwestorem, nie stanowi dowodu na okoliczność iż część prac wykonywanych przez powoda stanowiła część obiektu budowlanego.

Zgodnie z art. 647¹ § 2. do zawarcia przez wykonawcę umowy o roboty budowlane z podwykonawcą jest wymagana zgoda inwestora. Jeżeli inwestor, w terminie 14 dni od przedstawienia mu przez wykonawcę umowy z podwykonawcą lub jej projektu, wraz z częścią dokumentacji dotyczącą wykonania robót określonych w umowie lub projekcie, nie zgłosi na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń, uważa się, że wyraził zgodę na zawarcie umowy.

W orzecznictwie przyjmuje się, że umowa z podwykonawcą może mieć charakter umowy o dzieło, dotyczy to jednak takich sytuacji gdy prace podwykonawcy stanowią integralną część obiektu wykonywanego w ramach umowy o roboty budowlane.

Dla wyjaśnienia kwestii, czy dane roboty wykonane na podstawie umowy o podwykonawstwo wchodzą w zakres robót budowlanych pomocne może być też wyjaśnienie, czy kosztorys powykonawczy sporządzony został według zasad powszechnie przyjętych w obrocie dla sporządzania kosztorysów budowlanych (wyrok SA w Katowicach V ACa 386/14 z 27.01.2015r. baza prawna LEX nr 1649239.

Dyspozycją art. 647¹ § 5 k.c. objęte są nie tylko stricte umowy prawa budowlanego, ale także te, na podstawie których podwykonawcy wykonują elementy danego zamówienia inwestycyjnego (Wyrok SA w Łodzi z dnia 14 listopada 2014 r. I ACa 1064/14 LEX nr 1554752) przy tym wyrok ten dotyczył zlecenia wykonania kompleksowej instalacji wewnętrznej oświetlenia oraz instalacji odgromowej silosów magazynowych, wykonania zabezpieczeń pożarowych przejść kablowych przez przegrody oddzielenia pożarowego w systemie przepustów uniwersalnych.

Z kolei w wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 3 lipca 2014 r. I ACa 242/14 wskazano, że umowa z podwykonawcą spełniać będzie warunki umowy z podwykonawcą w rozumieniu art. 647¹ k.c., jeżeli prace wykonywane przez podwykonawcę prowadzić będą do wykonania danego obiektu, stanowiąc część składową finalnego rezultatu, przy czym w sensie prawnym umowa taka może zostać zakwalifikowana także jako umowa o dzieło.

Przyjmuje się, że dopuszczalne jest, aby przedmiotem umowy o roboty budowlane nie było wykonanie całego obiektu budowlanego, lecz jego części, albo prac, których rezultatem nie jest wykonanie całego obiektu ani nawet jego dającej się wyodrębnić części, a które jednak składają się na wykonanie obiektu, stanowiąc część składową finalnego rezultatu (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2011 r., II CSK 63/11, LEX nr 1229546; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 15 marca 2013 r., VI ACa 1230/12, LEX nr 1372485). Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 3 lipca 2014 r. I ACa 242/14

Jak wynika z cytowanych wyżej orzeczeń, aby umowa podwykonawcy podlegała ochronie wynikającej z treści art. 647¹ k.c. koniecznym jest, aby prace te stały się integralną częścią obiektu. Dotyczy takich inwestycji gdy idzie o obiekt budowlany, nie zaś sytuacji gdy w ramach umowy inwestora z generalnym wykonawcą było nie tylko wykonanie obiektu budowlanego ale także jego wyposażenie.

Przepis art. 647¹ § 5 jako przepis przewidujący płynącą z mocy ustawy odpowiedzialność za cudzy dług nie powinien być interpretowany rozszerzająco.

Umowa zawarta przez inwestora z generalnym wykonawcą obejmowała dostarczenie wyposażenia kuchni a także innych urządzeń, co wyraźnie wynika z zestawienia na k. 223 stanowiącego załącznik do umowy. Zwiększenie liczby urządzeń pomimo, iż prace budowlane dotyczące samego pomieszczenia kuchni były od początku przewidziane umową, nie zmieniło tego, iż technologia kuchni obejmowała dostarczenie i montaż urządzeń kuchni hotelowej, w ilości większej niż pierwotnie zakładana, co wynikało z załącznika nr 3 przy aneksie z 14.10 2010r. (k. 237)

Powód nie zaferował żadnych dowodów pozwalających na ustalenie, że w przypadku braku wyposażenia kuchni nie można było mówić o zakończeniu tej części umowy inwestora z generalnym wykonawcą która dotyczyła prac budowlanych, nawet jeśli brak tych urządzeń nie stanowiłby o wykonaniu całości prac objętych umową inwestora i generalnego wykonawcy.

Powoływany przez powoda wyrok Sądu Najwyższego z 17 października 2008 sygn. I CSK z to 106/08, w którym Sąd Najwyższy stwierdził, iż inwestor odpowiada solidarnie z wykonawcą wobec podwykonawcy tylko, gdy rezultat świadczenia podwykonawcy stał się składnikiem obiektu stanowiącego przedmiot świadczenia wykonawcy w ramach umowy o roboty budowlane. Sąd wskazał, że ochroną z tego przepisu są objęci podwykonawcy spełniający swoje usługi na podstawie umowy o dzieło. Prace podwykonawcy dotyczyły montażu stolarki okiennej a więc takich elementów obiektu budowlanego, które uległy stałemu połączeniu i w tym znaczeniu stały się częścią obiektu budowlanego realizowanego przez wykonawcę a stolarka okienna była częścią projektu budowlanego.

Powód nie wykazał aby dostarczone przez niego urządzenia stały się częścią obiektu budowlanego (choć niewątpliwie ich dostarczenie było obowiązkiem spółki (...)).

Mając na względzie powyższe sąd uznał, iż powód nie wykazał, aby dostarczenie i montaż wyposażenia wskazanego w specyfikacji (wykaz k. 332) obejmował takie prace, które można zakwalifikować, jako część obiektu wykonywanego w ramach prac budowlanych, a w konsekwencji brak podstaw do zastosowania przepisu art. 647¹§5 k.c. i dlatego oddalił powództwo.

O kosztach, na które złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa, sąd orzekł po myli art. 98 kpc

SSo Barbara Przybyła